

vět jako jeho poslední vůle k podpisu předložena a od nich podepsána. Nešlo tedy o nový ústní projev poslední vůle, neboť strany patrně se domnívaly, že touto nápravou se písemné poslední pořízení stalo formálně bezvadným a, vyjádřil-li se zůstavitel dle zjištění nižších soudů při tom k svědkům, že manželka jest jeho dědičkou, anebo že ji ustanovuje (anebo ustanovil) dědičkou, lze to vykládati jen jako pouhé sdělení o obsahu písemného posledního pořízení, nikoli však jako nový ústní projev poslední vůle, jak § 585 obč. zák. předpokládá. Vzhledem k tomu bylo důvodnému dovolání vyhověti a uznati na změnu rozsudků nižších soudů ve smyslu žalobního návrhu.

Čís. 3455.

Tomu, kdo od jiného koupil věc a ji zaplatil, přísluší náhradní nárok proti tomu, kdož mu svémocně odňal věc, již pak onen jiný prodal po druhé.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1924, Rv I 1524/23.)

Žalobce koupil od obce V. v dobrovolné veřejné dražbě dříví a zaplatil je. Žalovaní odvezli však dříví z lesa a prodali je ještě jednou ve prospěch obce ve dražbě. Žalobč na náhradu úplaty za dřevo, zapravené žalobcem, procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud ji zamítl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Dovolání jest oprávněno, neboť správným uznati jest jediné právní posouzení, jehož se věci dostalo soudem první stolice. Žalobce koupil, jak zjištěno, v dobrovolné veřejné dražbě, jejíž formální platnost jest nepopřena, obecní dříví za dražební cenu v žalobě uvedenou, zaplatil tuto cenu a dříví bylo mu do vlastnictví odevzdáno. Správně usuzuje první soud, že žalobce nabyt tím náležitě vydraženého dříví a že se žalovaní tím, že dříví to o své újmě dali z lesa odvéztí pokud se týče odvezli do statku Tomáše J-a, aby je z držby žalobce odejmuli a znovu pro obec dražbou prodati dali, dopustili svémoci, jednání protiprávního, jež je činí odpovědný ze škody, již žalobci tím způsobili a jež záleží dle žalobního nároku v ceně, již žalobce za toto jemu odňaté dříví při dražbě zaplatil. Právem uvádí první soud, že žalovaní jednali o své újmě, třeba i v zájmu obce, nikoli však v jejím zastoupení, a odmítá správně námitku domněle nedostávající se pasivní legitimace, uplatňovanou jednak proto, že někteří ze žalovaných se protiprávního jednání účastnili jen na zjednání druhých. Odvolací soud pokládá jednání žalovaných rovněž za svémoc, přezírá však význam a důsledek tohoto protiprávního jednání uváděje, že se žalobce proti tomu mohl chrániti žalobou pro rušenou držbu nebo žalobou petitorní, a míně dále, že, vzešla-li žalobci nějaká škoda, což však nepřipouští, nastala prý teprve druhým prode-

jem dříví, jenž proveden byl dne 18. října 1920 z příkazu okresní správní komise jakožto úřadu dozorčího žalovaným Tomášem J-em, jako úřadujícím radním v zastoupení obce. Úsudkem tímto zaměňuje odvolací soud mylně skutečnosti, přivodivší poškození žalobcovo, což vede dále k mylnému názoru o tom, kde by měl žalobce náhradu své škody pohledávati. Skutečností, již byl žalobce poškozen, jest jediné svémocné odnětí a odvezení jeho dříví žalovanými, neboť tím byla mu protiprávně odňata držba věci, které náležitě nabyt; druhý prodej dříví byl jen dalším důsledkem tohoto jednání, neboť bez něho by k němu nebylo mohlo dojíti. Míní-li odvolací soud, že žalobce mohl se brániti žalobou pro rušenou držbu nebo žalobou petitorní, naznačuje tím sám, že škoda vzešla, neboť těmito žalobami mohl se žalobce domáhati jen vrácení jemu odňaté věci. Nepoužil-li těchto žalob ať z pohnutky jakékoli, vzdal se tím jenom držby tohoto dříví, nepozbyl však nároku na náhradu škody, kterou po smíchání dříví a jeho neodpíratelném druhém prodeji mohl arcíť vymáhati jen odškodněním na penězích (§§ 366, 367, 1323 obč. zák.). Tuto škodu může žalobce nepochybně pohledávati na žalovaných, kteří mu ji svým protiprávním jednáním způsobili (§§ 19, 339, 346, 1294, 1295 obč. zák.) a to bez rozdílu, zda jednali jedni z vlastního popudu a druhí jen na podnět a zjednání těchto (§§ 339, 1294, 1301 obč. zák.) a nesprávně odkazuje odvolací soud žalobce na obec, neboť tato s touto svémocí neměla co činiti přes to, že žalovaní jednali v jejím zájmu, a že obec dříví to napotom podruhé prodala; ostatně by spolutázanek obce nevylučoval závazku žalovaných. Tvrdí-li se v napadeném rozsudku, že žalobci škoda nevzešla, ježto obec povinna jest vrátiti mu dražební cenu, již přijala a po druhém zpeněžení dříví bez právního důvodu sobě zadržuje, jest tomu rozuměti, že škoda mohla by býti žalobci tímto vrácením nahrazena, ježto kromě této ceny další škody nepožaduje. Jest ovšem připustiti, že obec, zpeněživši dříví podruhé, nemá právního důvodu, první dražební cenu podržeti, a že by k vrácení jejímu žalobci byla povinna, leč to neodnímá žalobci práva, by náhradu požadoval na těch, kdož mu bezprávně škodu způsobili, a přenechal jim, by oni si na obci vymohli vrácení toho, oč se obec z tohoto jejich jednání obohatila.

Čís. 3456.
R II 25/24

Přehlédne-li soud, že v žalobě, opírající příslušnost o § 104 j. n., není úmluva listinou prokázána, a neodmítne-li žalobu bez dalšího jednání, dostačí k zamítnutí námítky žalovaného, z tohoto důvodu vznesené, když žalobce dodatečně při jednání o námítce předloží onen listinný doklad.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1924, R II 25/24.)

Žaloba o zaplacení 141.486 Kč byla původně podána u krajského soudu v Uherském Hradišti, jenž ji k námítce místní nepříslušnosti odkázal na okresní soud v Kroměříži. Okresní soud v Kromě-